

Köhnə yol yenidən qurulur

Ələt-Astara-İran sərhədi yolu keçən əsrin əvvəllərində torpaq yol olub. Əsasən at arabaları bu yolla kiçik kəndləri, obaları, yaşayış məntəqələrini keçərək Bakıya və digər yerlərə gedib-gəlirlər. Yolun kənarında yerləşən həmin yaşayış məntəqələrindəki adamlar alış-veriş üçün bu yollardan istifadə edirlər.

Keçən əsrin 20-ci illərindən sonra yolun əhəmiyyəti daha da artıb. Bakı ilə cənub bölgəsi arasında əlaqələr intensivləşib. Bununla əlaqədar yolda əvvəllər kiçik, sonra isə əsaslı təmir işləri görülüb. İkinci Dünya müharibəsi başa çatdıqdan sonra isə yol yenidən çəkilib. Asfalt yol cənub rayonlarının inkişafında, əhalinin rahatlığının təmin olunmasında mühüm rol oynayır.

Lakin bu da həqiqətdir ki, həmin dövr yollara indiki kimi diqqət yetirilmirdi. Kosmosu fəth edən bir ölkədə, neft hasil olunan Azərbaycanda asfalt yetərinə istehsal edilmirdi. Bir də standartlar başqa idi, indiki səviyyədə deyildi. Üstəlik Azərbaycanın inkişafına müəyyən çərçivə daxilində icazə verilməsi faktoru da vardı.

Amma problemlər təkə bunlarla bitmirdi. Müstəqilliyimizin ilk illərində də yollarımız baxımsızlıq üzündən daha da bərhad vəziyyətə düşmüşdü. Və bu vəziyyət 100 illik yubileyini böyük sayğı ilə qeyd etdiyimiz Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışın davam etdi. Yalnız Ulu Öndərin prezident seçilməsi ilə ölkəmizdə sabitlik yarandı, iqtisadi inkişafın təməli qoyuldu, islahatlar həyata keçirildi. Öz milli sərəvətlərinin sahibinə çevrilən Azərbaycanda neftdən gələn gəlirlərin mühüm bir hissəsi regionların

sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının icrasına, o cümlədən yol infrastrukturunun yeniləndirilməsinə yönəldildi. Cənub bölgəsində də yolların dünya standartları səviyyəsində yenidən qurulması başlandı. 2018-ci ildə istifadəyə verilən Ələt-Astara-İran İslam Respublikası sərhədində olan yol yenidən quruldu. Eni 15 metr, 4 hərəkət zolağı olan 204 kilometrlik yeni yol dünya standartlarına cavab verməklə gedilən məsafəni 37-38 kilometr qısaltdı.

Lakin köhnə yol da unudulmadı. Bu yolda nəqliyyatın intensivliyi xeyli azalsa da, o, cənub rayonlarının öz aralarında magistral yol kimi əhəmiyyətini saxlayırdı. Bu səbəbdən 2022-ci ilin avqust ayında Salyan rayonunun Yenikənd kəndindən, yəni köhnə Ələt-Astara yolunun 32-ci kilometrindən Biləsuvar rayonu ərazisindəki 103-cü kilometrədək hissəsində işlərə start verildi.

Məsləhətçi şirkətin rezident mühəndisi Ramil Əzizovun dediklərindən məlum oldu ki, Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankının vəsaiti hesabına çəkilən yolun sifarişçisi Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi, podratçısı "NWC Gocay Constuction", məsləhətçi təşkilat isə İtaliyanın "IRD Engineering" şirkətidir.

Hazırkı işin getdiyi ikinci dərəcəli bu yolun uzunluğu 71 kilometr 180 metrdir. Yolun eni ümumilikdə 15, hərəkət hissəsinin eni 7,5 metr, hərəkət zolağının sayı 2-dir. Çəkiliş zamanı baş verə biləcək sel sularının axılmasından ötrü yerin relyefinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş nöqtələrdə ümumi uzunluğu 1548 metr olan 69 dairəvi, uzunluğu 127 metrdən çox 5 düzbucaqlı boru, habelə uzunluğu 338,6 metr olan 7 körpü olacaq.

İş gedən yolla irəlilədikcə texnikaların, ağır tonlu yük maşınlarının

dayanmadan çalışdıqlarının şahidi olursan. Bir tərəfdə körpülər salınır, suötürücülər tikilir, digər tərəfdə Salyan rayonunun Babazənən dağından, Astara və İmişlidən daşınılıb gətirilən torpaq, irihəcmli çay daşları, qırma daş materialları təyin edilmiş yerlərə boşaldılır. Yolun hər iki tərəfinin enlənən özül hissəsinə basdırılan irihəcmli çay daşları şosenin keyfiyyət və uzunömürlülüyyə təminat verir. Bütövlükdə görülən bütün işlərin keyfiyyəti xüsusi nəzarətdə saxlanılır. Yolçəkənlər, körpüsəlanlar yaxşı bilirlər ki, gördükləri iş 5-10 il üçün deyil, 100 illər üçündür. Rezident mühəndisi onu da vurğuladı ki, yolboyunca 3 min 400 metr hissədə işıqlandırma sistemi, 12 min 475 metr hissədə qəzaların qarşısının alınması üçün dəmir sədd çəpərlər, Dövlət Yol Polisinin təsdiqi ilə 652 yol nişanı, 4 min 12 işıqkəsetdirici nişan quraşdırılacaq. Yolun sol

və sağ tərəfində 28 dayanacaq inşa ediləcək.

Yolun tikintisi bir an belə səngimir. Bu qısa günlərin hər dəqiqəsindən, yağmursuz keçən hər saatından səmərəli istifadə olunur. Artıq 50 kilometr sahədə torpaq yatağı işi başa çatdırılmışdır. Ən çox vaxt və vəsait aparan körpülərin inşası, demək olar ki, bitməkdir. Hazırda Salyan şəhəri ərazisindən keçən Akkuşa çayı üzərindəki körpüdə tikinti işləri aparılır.

Yolun çəkilişinə müxtəlif markalı 525 maşın və mexanizm cəlb edilmişdir. Fəhlə, mühəndis-mexaniklərin sayı isə 651 nəfərdir. Söz düşmüşkən, qeyd edək ki, yolun çəkilişi ilə məşğul olan şirkətlərin ofisi Salyan rayonunun Marışlı kəndində yerləşir. Buradakı geniş ərazidə asfalt və beton zavodları, maşın təmiri sexi, daşqırıq qurğu və s. fəaliyyət göstərir.

Sözgedən obyektə işlərin başa çatdırılması 2024-cü ilin avqust ayının sonlarına planlaşdırılmışdır. Yol istifadəyə verildikdən sonra müqaviləyə əsasən, yarana biləcək qüsurların aradan qaldırılması üçün podratçı təşkilata əlavə olaraq 2 il vaxt verilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Yolu iqtisadiyyatın qan damarı adlandırırlar. Yol eyni zamanda mədəniyyətdir, rahatlıqdır. Azərbaycana ayaq basan qonaqlarda, turistlərdə ilk təəssüratı yollarımız yaradır, onlarda ölkəmiz haqqında fikir formalaşır. İndi Vətənimizin dörd tərəfində, o cümlədən Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda bu sahədə genişmiqyaslı işlər görülür. Çəkilən geniş yollar, möhtəşəm tunellər, salınan uzun körpülər isə təkə həyatımızı, işimizi rahat etmir, həm də ölkəmizin qüdrətini göstərir.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"